
VKP(b):n X EDUSTAJAKOKOUS⁷

maaliskuun 8—16 pnä 1921

*Venäjän kommunistisen puolueen
kymmenes edustajakokous.
Pikakirjoituspöytäkirja.
M., 1921*

1. ALUSTUS PUOLUEEN LÄHIMMISTÄ TEHTÄVISTÄ KANSALLISUUSKYSYMYKSEN ALALLA

maaliskuun 10 pnä

Ennenkuin siirrymme välittömästi käsittelemään puolueen lähimpiä konkreettisia tehtäviä kansallisuuskysymyksen alalla, on tehtävä selkoa eräistä edellytyksistä, joita ilman kansallisuuskysymyksen ratkaiseminen on mahdotonta. Nämä edellytykset koskevat kansakuntien ilmaantumisen ja kansallisuussorron syntymisen kysymystä, kansallisuussorron muotoja historiallisen kehityksen kulussa ja edelleen kansallisuuskysymyksen ratkaisemisen muotoja eri kehityskausina.

Näitä kausia on kolme.

Ensimmäinen kausi on feodalismien Lännessä hävittämisen ja kapitalismin voiton kausi. Ihmisten muodostumisen kansakunniksi lasketaan tapahtuneen tänä kautena. Tarkoitin sellaisia maita kuin Englanti (ilman Irlantia), Ranska ja Italia. Lännessä — Englannissa, Ranskassa, Italiassa ja osaksi Saksassa — feodalismien hävittämisen ja ihmisten kansakunniksi muodostumisen kausi lankesi yleispiirtein ajallisesti yhteen keskitettyjen valtioiden syntymiskauden kanssa, jonka vuoksi siellä kansakunnat pukeutuivat kehittyessään

valtiomuotoihin. Ja mikäli näissä valtioissa ei ollut muita vähääkään huomattavia kansallisia ryhmiä, sikäli ei siellä ollut kansallisuussortoakaan.

Itä-Euroopassa sensijaan kansakuntien muodostumisen ja feodaalisen pirstoutuneisuuden poistamisen prosessi ei tapahtunut samanaikaisesti keskitettyjen valtioiden muodostumisprosessin kanssa. Tarkoitan Unkaria, Itävaltaa ja Venäjää. Näissä maissa ei vielä ollut kapitalistista kehitystä, se ehkä oli vasta alulla, kun taas puolustusedut turkkilaisten, mongoolien y.m. Idän kansojen maahanhyökkäyksiä vastaan vaativat keskitettyjen valtioiden viipymätöntä muodostamista, jotka kykenivät kestäämään näiden hyökkäysten painon. Ja kun itä-Euroopassa keskitettyjen valtioiden ilmaantumisen prosessi tapahtui nopeammin kuin ihmisten kansakunniksi muodostumisen prosessi, niin siellä muodostui sekavaltioita useista eri kansallisuuksista, jotka eivät olleet vielä muodostuneet kansakunniksi, mutta jotka oli jo yhdistetty yhteiseen valtioon.

Siis ensimmäiselle kaudelle on luonteenomaista kansakuntien ilmaantuminen kapitalismin aamunkoitteessa, jolloin länsi-Euroopassa syntyy puhtaasti kansallisia valtioita, joissa ei ole kansallisuussortoa, mutta Idässä taas syntyy monikansallisia valtioita, joissa yksi kehittyneempi kansakunta on johdossa ja muut, vähemmän kehittyneet kansakunnat ovat poliittisesti ja sittemmin myös taloudellisesti alistettuja hallitsevan kansakunnan alaisiksi. Nämä Idän monikansalliset valtiot ovat olleet sen kansallisuussorron kotimaa, joka on synnyttänyt kansallisia selkkauksia, kansallisia liikkeitä, kansallisuuskysymyksen ja tämän kysymyksen erilaiset ratkaisutavat.

Toinen kausi kansallisuussorron ja sitä vastaan suunnatun taistelun keinojen kehityksessä käy yhteen imperialismin ilmaantumisen kanssa Lännessä, jolloin kapitalismi etsiessään menekkimarkkinoita, raaka- ja polttoaineita sekä halpaa työvoimaa ja taistellesaan pääoman maastaviennin puolesta sekä suurten rautatie- ja meritieyhteyksien hankkimiseksi poistuu kansallisen valtion puitteista ja laajentaa aluettaan sekä lähi- että kaukaisten naapureittensa kustannuksella. Tällä toisella kaudella vanhat kansalliset valtiot Lännessä — Englanti, Italia ja Ranska — lakkaavat olemasta kansallisia valtioita, s.o. vallattuaan uusia alueita ne muuttuvat monikansallisiksi siirtomaavaltioiksi muodostuen täten saman kansallisuus- ja siirtomaasorron areenaksi, mikä oli jo aikaisemmin olemassa Euroopan itäosissa. Euroopan itäosissa on tälle kaudelle luonteenomaista alistettujen kansakuntien (tshekkien, puolalaisten, ukrainalaisten) herääminen ja voimistuminen, mikä johti imperialistisen sodan tuloksena vanhojen porvarillisten monikansallisten valtioiden hajoamiseen ja uusien kansallisten valtioiden muodostumiseen, jotka ovat niin sanottujen suurvaltojen orjuuttamia.

Kolmas kausi on neuvostokausi, kapitalismin hävittämisen ja kansallisuussorron likvidoimisen kausi, jolloin kysymys hallitsevista ja alistetuista kansakunnista, siirtomaista ja emämaista siirtyy historian arkistoon ja jolloin meidän silmämme edessä Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan alueella heräävät ja nousevat kansakunnat, joilla on samantyyppiset oikeudet kehitykseen, mutta joilla on vielä säilynyt jonkinlainen historiallisesti periytynyt eriarvoisuus niiden taloudellisen, poliittisen ja sivistyksellisen

takapajuisuuden vuoksi. Tämän kansallisuuksien eriarvoisuuden ydin on siinä, että me olemme historiallisen kehityksen seurauksena saaneet menneisyydeltä sellaisen perinnön, että yksi kansakunta, nimittäin isovenäläinen, on poliittisessa ja teollisessa suhteessa kehittyneempi kuin muut kansakunnat. Tästä johtuu se tosiasiallinen eriarvoisuus, jota ei voida poistaa yhdessä vuodessa, mutta joka on poistettava auttamalla takapajuisia kansakuntia ja kansallisuuksia taloudellisella, poliittisella ja kulttuurielämän alalla.

Sellaisia ovat historiassa läpikäytyt kansallisuuskysymyksen kolme kehityskautta.

Kahdella ensinmainitulla kaudella on eräs yhteinen piirre. Se on siinä, että kumpanakin kautena kansakuntia sorretaan ja orjuutetaan, jonka vuoksi kansallisuustaistelu jää voimaan ja kansallisuuskysymys ratkaisematta. Mutta niiden välillä on olemassa myöskin ero. Se on siinä, että ensimmäisenä kautena kansallisuuskysymys ei mene erinäisten monikansallisten valtioiden puitteiden ulkopuolelle, ja se käsittää vain muutamia, pääasiassa eurooppalaisia kansakuntia, kun taas toisena kautena kansallisuuskysymys muuttuu valtion sisäisestä kysymyksestä valtioiden väliseksi kysymykseksi — kysymykseksi sodasta imperialististen valtioiden kesken vajaa-oikeudellisten kansallisuuksien pitämiseksi valtansa alla sekä uusien kansallisuuksien ja heimojen alistamiseksi vaikutuksensa alaisuuteen Euroopan ulkopuolella.

Näin siis kansallisuuskysymys, jolla aikaisemmin oli merkitystä ainoastaan sivistysmaissa, menettää tänä kautena eristetyin luonteensa ja sulautuu yhteen yleisen siirtomaakysymyksen kanssa.

Kansallisuuskysymyksen kehittyminen yleiseksi siirtomaakysymykseksi ei ole historiallinen sattuma. Tämän kehittymisen selityksenä on ensinnäkin se, että imperialistisen sodan aikana sotineiden valtojen imperialistiset ryhmät olivat itse pakoitettuja vetoamaan siirtomaihin, mistä ne ammensivat ihmisainesta sotaväen muodostamista varten. Selvää on, että tämä prosessi, imperialistien pakollinen vetoaminen takapajuisiin siirtomaakansallisuuksiin, ei voinut olla herättämättä näitä heimoja ja kansallisuuksia vapauttaisteluun. Toinen tekijä, joka johti siihen, että kansallisuuskysymys laajeni ja kehittyi yleiseksi siirtomaakysymykseksi, joka valtasi koko maapallon, ensin vapausliikkeen kipinäinä ja sitten sen liekinä, oli imperialististen ryhmien yritys jakaa keskenään Turkki ja lopettaa sen olemassaolo valtiona. Turkki, joka on valtiollisessa suhteessa kehittynein muhamettilaisten kansojen asuttamista maista, ei voinut tyytyä sellaiseen tulevaisuusnäköalaan, vaan nosti taistelulipun ja kokosi ympärilleen Idän kansoja imperialismia vastaan. Kolmas tekijä on Neuvosto-Venäjän ilmaantuminen, joka taistelussaan imperialismia vastaan on saanut monia voittoja ja luonnollisesti innostanut Idän sorrettuja kansoja, herättänyt niitä, nostattanut ne taisteluun ja tehnyt siten mahdolliseksi sorrettujen kansakuntien yhteisen rintaman muodostamisen Irlannista Intiaan saakka.

Siinä ovat ne kaikki tekijät, jotka kansallisuussorron toisessa kehitysvaiheessa johtivat siihen, että porvarillinen yhteiskunta ei ratkaissut kansallisuuskysymystä eikä saanut aikaan rauhaa kansojen kesken, vaan päinvastoin lietsoi kansallisuustaistelun kipinän

sorrettujen kansojen, siirtomaiden ja puolisiirtomaiden taistelun liekiksi maailman imperialismia vastaan.

Ilmeistä on, että ainoa järjestelmä, joka kykenee ratkaisemaan kansallisuuskysymyksen, s.o. järjestelmä, joka kykenee luomaan eri kansakuntien ja heimojen rauhallisen yhteiselämän ja veljellisen yhteistyöskentelyn ehdot, on Neuvostovallan järjestelmä, proletariaatin diktatuurin järjestelmä.

Tuskin tarvitsee todistella, että pääoman herruuden, tuotantovälineiden yksityisomistuksen ja luokkien olemassaolon vallitessa kansakuntien tasa-arvoisuutta ei voida turvata, että niin kauan kun on olemassa pääoman valta, niin kauan kun on käynnissä taistelu tuotantovälineiden omistuksesta, ei voi olla minkäänlaista kansakuntien tasa-arvoisuutta, samoin kuin ei voi olla kansakuntien työtätekevien joukkojen yhteistyöskentelyäkään. Historia osoittaa, että ainoa keino kansallisen tasa-arvoisuuden puutteen poistamiseksi, ainoa keino veljellisen yhteistyöskentelyn järjestelmän aikaansaamiseksi sorrettujen ja ei-sorrettujen kansojen työtätekevien joukkojen välillä on kapitalismin hävittäminen ja neuvostojärjestelmän pystyttäminen.

Edelleen, historia on osoittanut, että mikäli eri kansat onnistuvat vapauttamaan itsensä kansallisesta porvaristostaan samoin kuin „vieraastakin“ porvaristosta, s.o. mikäli ne pystyttävät maassaan neuvostojärjestelmän, niin imperialismiin vallitessa ne eivät voi erillisinä pysyä pystyssä eivätkä puolustaa menestyksellisesti erillistä olemassaoloaan ilman naapurineuvostotasavaltojen taloudellista ja sotilaallista tukea. Unkarin esimerkki osoittaa selvästi, että ilman

neuvostotasavaltaisen valtiollista liittoa, ilman niiden yhteenliittymistä yhdeksi sotilaalliseksi ja taloudelliseksi voimaksi on mahdotonta kestää maailman imperialismin yhdistyneiden voimien painostusta vastaan enempää sotilaallisilla kuin taloudellisillakaan rintamalla.

Neuvostotasavaltojen federatio on se etsitty valtioliiton muoto, jonka elävä olennoituma on Venäjän Sosialistinen Federatiivinen Neuvostotasavalta.

Siinä, toverit, ovat ne edellytykset, joista halusin täällä ensin puhua, perustellakseni sen jälkeen puolueemme eräiden tunnettujen toimenpiteiden välttämättömyyttä kansallisuuskysymyksen ratkaisemisessa VSFNT:n puitteissa.

Vaikka neuvostojärjestelmän vallitessa Venäjällä ja Venäjän kanssa yhteydessä olevissa tasavalloissa ei olekaan enää hallitsevia eikä oikeudettomia kansakuntia, ei emämailta eikä siirtomaita, ei riistettyjä eikä riistäjiä, niin kansallisuuskysymys on kuitenkin yhä vielä olemassa Venäjällä. Kansallisuuskysymyksen ydin VSFNT:ssa on siinä, että hävitetään se eräiden kansakuntien tosiasiallinen (taloudellinen, poliittinen ja sivistyksellinen) takapajuisuus, joka niillä on menneisyyden perintönä, ja annetaan takapajulle jääneille kansoille mahdollisuus saavuttaa keski-Venäjä sekä valtiollisessa, sivistyksellisessä että taloudellisessa suhteessa.

Vanhan valtakomennon aikana tsaarinvalta ei pyrkinyt eikä voinutkaan pyrkiä kehittämään valtioelämää Ukrainassa, Azerbaidzhanissa, Turkestanissa ja muissa reunamaissa, vaan se taisteli reunamaissa valtioelämän kehittymistä vastaan samoin kuin

kulttuurikehitystäkin vastaan niissä pyrkien assimi-
loimaan väkivaltaisesti paikallisen kantaväestön.

Edelleen, vanha valtio, tilanherrat ja kapitalistit jättivät perinnöksi sellaisia ahdistettuja kansallisuuk-
sia kuin kirgiisit, tshetshenit ja osetiinit, joiden maat olivat Venäjän kasakka- ja kulakkiainesten koloni-
sation kohteena. Nämä kansallisuudet olivat tuomi-
tut tavattomiin kärsimyksiin ja kuolemaan suku-
puuttoon.

Edelleen, isovenäläisen kansakunnan asema hallit-
sevana kansakuntana jätti vaikutuksensa jälkiä jopa
niihin venäläisiin kommunisteihinkin, jotka eivät
kykene lähentymään tai eivät halua lähentyä paik-
allisen väestön työtätekeviä joukkoja, ymmärtää niiden
tarpeita ja auttaa niitä pääsemään takapajuisuudesta
ja sivistymättömyydestä. Tarkoitan niitä venäläisten
kommunistien vähäisiä ryhmiä, jotka eivät toimin-
nassaan ota huomioon reunamaiden elinolojen ja kult-
tuurin erikoisuuksia ja kallistuvat siten toisinaan
venäläisen suurvaltalaisen chauvinismin puoleen.

Edelleen, kansallisuussortoa kärsineiden ei-venä-
läisten kansallisuuksien asema ei ole ollut tekemättä
vaikutustaan niihin paikallista syntyperää oleviin
kommunisteihin, jotka eivät toisinaan kykene eroitta-
maan oman kansansa työtätekevien joukkojen luokka-
etuja niinsanotuista „kansan yhteisistä“ eduista. Tar-
koitan sitä poikkeamaa paikallisen natsionalismin
puoleen, mikä väliin on havaittavissa ei-venäläisten
kommunistien keskuudessa ja mikä ilmenee Idässä
esimerkiksi panislamismina ja panturkkilaisuutena.

Vihdoin, on välttämätöntä pelastaa kirgiisit, bash-
kiirit ja eräät vuoristolaisheimot sukupuuttoon kuole-

miselta ja turvata niille tarpeelliset maa-alat kolonisaattorikulakkien maista.

Sellaisia ovat ne kysymykset ja tehtävät, jotka yhdessä muodostavat kansallisuuskysymyksen ytimen maassamme.

Luonnehdittuani nämä puolueen lähimmät tehtävät kansallisuuskysymyksen alalla haluaisin siirtyä selittämään yleistehtävää — kommunistisen politiikkamme soveltamista reunamaissa niihin taloudellisen elämän erikoisehtoihin, joita meillä on pääasiallisesti Idässä.

Kysymys on siitä, että kokonainen joukko pääasiassa turkkilais-tataarilaisia kansoja — noin 25 miljoonaa ihmistä — ei ole läpikäynyt, ei ehtinyt käydä lävitse teollisuuskapitalismin aikakautta, ja siksi niillä ei ole tai ei ole juuri laisinkaan teollisuusproletariaattia, minkä takia niiden on alkukantaisista talousmuodoista siirryttävä neuvostotalouden asteelle sivuuttaen teollisuuskapitalismin. Jotta tämä vaikea, mutta ei suinkaan mahdoton tehtävä voitaisiin suorittaa, on ehdottomasti otettava lukuun näiden kansallisuuksien taloudellisen tilan, vieläpä niiden historiallisen menneisyydenkin, elinolojen ja kulttuurin kaikki erikoisuudet. Niiden toimenpiteiden siirtäminen näiden kansallisuuksien alueille, jotka olivat tehokkaita ja joilla oli merkityksensä täällä, keski-Venäjäällä, on mahdotonta ja vaarallista. On selvää, että VSFNT:n talouspolitiikkaa toteutettaessa on ehdottomasti otettava huomioon kaikki ne taloudellisen tilan, luokkarakenteen ja historiallisen menneisyyden erikoisuudet, joita olemme reunamaissa kohdanneet. En edes puhukaan sellaisten tolkuttomuuksien lopettamisesta

kuin on esimerkiksi Elintarvikeasiain kansankomissariaatin vaatimus sikojen luovutusvelvollisuudesta valtiolle Kirgiisiassa, missä muhamettilaisella väestöllä ei ole koskaan ollut sikoja. Tämä esimerkki kuvaa sitä, kuinka ei lainkaan tahdota ottaa huomioon elinolojen erikoisuuksia, jotka pistävät ensimmäisen matkailijankin silmään.

Sain juuri kirjelapun, jossa pyydetään vastaamaan toveri Tshitsherinin kirjoituksiin. Toverit, olen sitä mieltä, että Tshitsherinin kirjoitukset, jotka luin huolellisesti, eivät ole muuta kuin kirjallista kyhäilyä. Niissä on neljä virhettä tahi väärinkäsitystä.

Ensinnäkin toveri Tshitsherin on taipuvainen kieltämään imperialististen valtioiden väliset ristiriidat liioitellen imperialistien kansainvälistä yhdistymistä ja jättäen huomioimatta, aliarvioiden ne imperialististen ryhmien ja valtioiden väliset sisäiset ristiriidat, jotka ovat olemassa ja aiheuttavat sotia (Ranska, Amerikka, Englanti, Japani y.m.). Hän on yliarvioinut imperialististen huippukerrosten yhdistymisseikan ja aliarvioinut ne ristiriidat, joita on tämän „trustin“ sisällä. Ja kuitenkin nämä ristiriidat ovat olemassa, ja Ulkoasiain kansankomissariaatin toiminta pohjautuu niihin.

Sitten toveri Tshitsherin tekee toisen virheen. Hän aliarvioi ne ristiriidat, joita on olemassa hallitsevien suurvaltain ja äskettäin muodostuneiden kansallisten valtioiden (Tshekkoslovakian, Puolan, Suomen y.m.) välillä, jotka ovat näiden suurvaltain alaisia finanssi- ja sotilasasioissa. Toveri Tshitsherin on jättänyt kokonaan huomioimatta sen, että vaikka nämä kansalliset valtiot ovatkin alistettuja suurval-

tain alaisiksi, tai oikeammin juuri tämän alistamisen vuoksi, suurvaltain ja näiden valtioiden välillä on ristiriitoja, jotka tulivat ilmi esimerkiksi neuvotteluissa Puolan, Eestin y.m. kanssa. Ulkoasiain kansankomissariaatin olemassaolon tarkoitus onkin juuri siinä, että se ottaisi huomioon kaikki nämä ristiriidat, pitäisi niitä perustana ja luovisi näiden ristiriitojen puitteissa. Toveri Tshitsherin aliarvioi tämän seikan mitä hämmästyttävimmällä tavalla.

Toveri Tshitsherinin kolmas virhe on se, että hän puhuu liian paljon kansallisesta itsemääräämisestä, joka on todellisuudessa muuttunut tyhjäksi tunnukseksi, jota imperialistien on helppo käyttää hyväkseen. Toveri Tshitsherin on kummallisella tavalla unohtanut sen, että me olemme sanoneet jäähyväiset tälle tunnukselle jo kaksi vuotta sitten. Tätä tunnusta ei meillä ole enää ohjelmassa. Ohjelmassamme ei puhuta kansallisesta itsemääräämisestä, joka on kerrassaan epätarkka tunnus, vaan selvemmästä ja määritellymmästä tunnuksesta — kansojen oikeudesta valtiolliseen eroamiseen. Ne ovat kaksi eri asiaa. Toveri Tshitsherin jättää merkkillisellä tavalla tämän seikan kirjoituksissaan huomioimatta, jonka vuoksi kaikki se, mitä hän puhuu tätä epätarkaksi käynyttä tunnusta vastaan, on tyhjillä panoksilla ampumista, sillä minun teeseissäni sen enempää kuin puolueen ohjelmassakaan ei mainita sanallakaan „itsemääräämisestä“. Siellä puhutaan vain kansojen oikeudesta valtiolliseen eroamiseen. Mutta tämä tunnus on meille tällä hetkellä, siirtomaissa voimistuvan vapausliikkeen oloissa, valtakumouksellinen tunnus. Mikäli neuvostovaltiot yhdistyvät federatioksi vapaaehtoisuuden pohjalla,

sikäli eroamisoikeus jää VSFNT:aan kuuluvien kansojen omasta tahdosta käyttämättä. Mikäli taas olemme tekemisissä sellaisten siirtomaiden kanssa, jotka ovat Englannin, Ranskan, Amerikan ja Japanin pihdeissä, mikäli olemme tekemisissä sellaisten alistettujen maiden kuin Arabian, Mesopotamian, Turkin, Hindustanin y.m. kanssa, s.o. niiden maiden kanssa, jotka ovat siirto- tai puolisiirtomaita, sikäli kansojen eroamisoikeuden tunnus on vallankumouksellinen, ja siitä luopuminen merkitsisi pelaamista imperialistien käteen.

Neljäs virhe on käytännöllisten ohjeiden puute toveri Tshitsherinin kirjoituksissa. Kirjoitusten kirjoittaminen on tietenkin helppoa, mutta antaakseen niille otsikoksi „Toveri Stalinin teesejä vastaan“ täytyy esittää jotakin vakavaa, edes käytännöllisiä vastaehdotuksia. En kuitenkaan löytänyt hänen kirjoituksistaan ainoatakaan huomioimisen arvoista käytännöllistä ehdotusta.

Lopetan, toverit. Olemme tulleet seuraaviin johtopäätöksiin. Porvarillinen yhteiskunta ei ole osoittautunut vain kykenemättömäksi ratkaisemaan kansallisuuskysymystä, vaan päinvastoin, yrittäessään „ratkaista“ sitä se on paisuttanut kansallisuuskysymyksen siirtomaakysymykseksi ja luonut vastaansa uuden rintaman, joka ulottuu Irlannista Hindustaniin saakka. Ainoa valtio, joka kykenee asettamaan ja ratkaisemaan kansallisuuskysymyksen, on tuotantovälineiden kollektiiviselle omistukselle rakentuva valtio— Neuvostovaltio. Federatiivisessa Neuvostovaltiossa ei ole enää sorrettuja eikä hallitsevia kansakuntia, kansallisuussorto on hävitetty, mutta vanhalta porvarilliselta järjestelmältä perityn sivistyneempien ja vähemmän

sivistyneiden kansakuntien välisen tosiasiallisen (sivistyksellisen, taloudellisen ja poliittisen) tasa-arvoisuuden puuttumisen vuoksi kansallisuuskysymys saa muodon, joka vaatii määrittelemään toimenpiteitä, jotka helpottaisivat takapajulle jääneiden kansakuntien ja kansallisuuksien työtätekevien joukkojen taloudellista, poliittista ja sivistyksellistä edistystä ja tekisivät niille mahdolliseksi edellemenneen proletarisen keski-Venäjän saavuttamisen. Tästä johtuvat ne käytännölliset ehdotukset, jotka muodostavat kansallisuuskysymyksestä esittämieni teesien kolmannen osan sisällön. (Suosionosoituksia.)

2. LOPPULAUSUNTO

maaliskuun 10 pnä

Toverit! Kansallisuuskysymyksestä käydyissä keskusteluissa on tälle edustajakokoukselle ollut luonteenomaisinta se, että me olemme kansallisuuskysymystä koskevista julistuksista siirtyneet Venäjän hallinnollisen uudestijaon kautta kysymyksen käytännölliseen asettamiseen. Lokakuun vallankumouksen alussa me rajoituimme kansojen eroamisoikeuden julistamiseen. Vuosina 1918 ja 1920 me teimme työtä Venäjän hallinnollisen uudestijaon suorittamiseksi kansallisen tunnusmerkin mukaan lähentääksemme takapajulle jääneiden kansojen työtätekeviä joukkoja Venäjän proletariaattiin. Mutta nyt tässä edustajakokouksessa me asetamme puhtaasti käytännölliselle pohjalle kysymyksen: minkälaista tulee puolueen politiikan olla Venäjän kanssa yhteydessä olevilla autonomisilla alueilla ja riippumattomissa tasavalloissa työtätekeviin joukkoihin ja pikkuporvarillisiin aineksiin nähden. Sen vuoksi Zatonskin lausunto, että teille esitetyt teesit ovat luonteeltaan abstraktisia, hämmästytti minua. Minulla on kädessäni hänen omat teesinsä, joita hän ei jostakin syystä esittänyt edustajakokouksen käsiteltäväksi ja joista en ole onnistunut löytä-

mään ainoatakaan käytännöllisluontoista ehdotusta, kirjaimellisesti sanoen en ainoatakaan, lukuunottamatta tosin yhtä ehdotusta, nimittäin sitä, että nimitys „VSFNT“ vaihdettaisiin sanaan „Itä-Euroopan“, ja sana „Venäjän“ sanaksi „venäläinen“ tai „isovenäläinen“. Muita käytännöllisiä ehdotuksia en ole näistä teeseistä löytänyt.

Siirryn seuraavaan kysymykseen.

Minun on sanottava, että odotin puheenvuoroja käyttäneiltä edustajilta enemmän. Venäjällä lasketaan olevan kaksikymmentä kaksi reunamaata, ja eräät näistä ovat olleet voimakkaan teollisen kehityksen piirissä ja ne eroavat hyvin vähän keski-Venäjältä teollisessa suhteessa, toiset eivät ole vielä läpikäyneet kapitalismin astetta ja eroavat perinpohjaisesti keski-Venäjältä, kolmannet on jätetty kokonaan takapajulle. Teeseihin on mahdotonta sisällyttää kaikkea tätä reunamaiden moninaisuutta kaikessa konkreettisuudessaan. Ei voida vaatia, että teeseillä, joilla on puolta kokonaisuudessaan käsittävä merkitys, olisi vain turkestanilainen luonne, vain azerbaidzhanilainen tai vain ukrainalainen luonne. On välttämätöntä ottaa kaikille reunamaille yhteiset, luonteenomaiset piirteet ja sisällyttää ne teeseihin välttäen yksityiskohtia. Muita teesien laatimistapoja ei ole olemassakaan.

Ei-isovenäläiset kansakunnat on jaettava muutamaiin ryhmiin, kuten teeseissä on tehtykin. Ei-venäläisiin kansakuntiin kuuluu noin 65.000.000 ihmistä. Kaikille näille ei-venäläisille kansakunnille yhteinen luonteenomainen piirre on se, että valtiollisen kehityksensä puolesta ne ovat jääneet jälkeen keski-Venäjältä. Tehtävänäme on ponnistaa kaikki voi-

mamme auttaaksemme näitä kansakuntia, niiden proletaarisia, niiden työtätekeviä aineksia kehittämään alueillaan neuvostollista valtioelämää omalla kielellään. Tämä yhteinen seikka on merkitty teeseissä, niiden käytännöllisessä osassa.

Edelleen, kun menemme pitemmälle reunamaiden erikoisuuksien konkretisoinnissa, on ei-venäläisten kansallisuuksien likipitään 65-miljoonaisesta yhteisestä asukasmäärästä eroitettava noin 25-miljoonainen turkkilais-tataarilainen väestö, joka ei ole läpikäynyt kapitalismia. Toveri Mikojan on väärässä sanoessaan, että Azerbaidzhan on eräissä suhteissa korkeammalla tasolla kuin venäläiset maakunnat. Hän ilmeisesti sekoittaa Bakun ja Azerbaidzhanin. Baku ei ole kasvanut esiin Azerbaidzhanin uumenista, vaan se on rakennettu ylhäältäkäsin Nobelin, Rotschildin, Vichaun y.m. toimesta. Mitä itse Azerbaidzhanin tulee, niin se on mitä takapajuisimpien patriarkaalisfeodaalisten suhteiden maa. Sen vuoksi liitän Azerbaidzhanin kokonaisuudessaan niiden reunamaiden ryhmään, jotka eivät ole läpikäyneet kapitalismia ja joiden suhteen on käytettävä omalaatuisia menetelmiä niiden saamiseksi neuvostotalouden uomaan. Tästä on teeseissä sanottu.

Sitten on kolmas ryhmä, joka käsittää korkeintaan 6 miljoonaa ihmistä,—ne ovat etupäässä paimentolaisheimoja, joiden keskuudessa on säilynyt vielä sukuyhteiskunnan elämäntavat ja jotka eivät ole vielä siirtyneet maanviljelystalouteen. Näihin kuuluvat pääasiassa kirgiisit, Turkestanin pohjoisosa, bashkiirit, tshetshenit, osetiinit ja ingushit. Kansallisuuksien tähän ryhmään nähden on ennen kaikkea välttämä-

töntä, että niille turvataan tarpeelliset maa-alat. Täällä ei annettu kirgiiseille ja bashkiireille puheenvuoroa, vaan lopetettiin keskustelu. He olisivat kertoneet vielä enemmän siitä, millaisia kärsimyksiä kokevat vuoristo-Bashkiiria, Kirgiisia ja vuoristolaiset, jotka maattomina kuolevat sukupuuttoon. Mutta se, mitä tästä asiasta puhui Safarov, koskee ainoastaan 6 miljoonan suuruista väestöryhmää. Sen vuoksi Safarovin käytännöllisiä ehdotuksia ei voida ulottaa kaikkia reunamaita koskeviksi, sillä ei-venäläisten kansallisuuksien muuhun osaan nähden — ja niitä on noin 60 miljoonaa ihmistä — näillä korjauksilla ei ole mitään merkitystä. Juuri tämän vuoksi, vastustamatta määrättyjä kansallisuusryhmiä koskevien eri kohtien konkretisointia sekä täydennyksiä ja korjauksia niihin, joita Safarov on esittänyt, minun täytyy sanoa, että näitä korjausehdotuksia ei saa yleistää. Edelleen on minun tehtävä huomautus Safarovin erään korjausehdotuksen johdosta. Erääseen hänen korjausehdotukseensa on pujahtanut sanonta „kansallisesta kulttuuri-itsemääräämisestä“:

„Ennen Lokakuun vallankumousta“, sanotaan siinä, „Venäjän itäisten reunamaiden siirtomaa- ja puolisiirtomaakansoilla ei imperialistisen politiikan vuoksi ollut mitään mahdollisuutta päästä osallisiksi kapitalistisen sivistyksen kulttuurisaavutuksista oman kansallisen kulttuuri-itsemääräämisen, äidinkielen valistuksen kautta“ j.n.e.

Minun on sanottava, etten voi hyväksyä tätä korjausehdotusta, sillä se haiskahtaa bundilaisuudelta. Kausallinen kulttuuri-itsemäärääminen on bundilainen määritelmä. Olemme jo aikoja sitten luopuneet epäselvistä itsemääräämistunnuksista, eikä niitä tarvitse

palauttaa. Sitäpaitsi koko tämä lause on mitä luonnottomin sanayhdistelmä.

Edelleen, minulla on kirjelappunen, jossa sanotaan, että me kommunistit muka keinotekoisesti viljelemme bielovenäläistä kansallisuutta. Se ei ole totta, sillä on olemassa bielovenäläinen kansakunta, jolla on oma, venäjän kielestä eroava kielsä, minkä vuoksi bielovenäläisen kansan kulttuuria voidaan kohottaa ainoastaan sen omalla kielellä. Samanlaisia puheita kuultiin viitisen vuotta sitten Ukrainan suhteen, ukrainalaisesta kansakunnasta. Ja vielä aivan hiljattain puhuttiin, että Ukrainan tasavalta ja ukrainalainen kansakunta ovat saksalaisten keksintöä. Kuitenkin on selvää, että ukrainalainen kansakunta on olemassa, ja sen kulttuurin kehittäminen on kommunistien velvollisuus. Ei voida kulkea historiaa vastaan. Selvää on, että kun Ukrainan kaupungeissa ovat aina tähän asti olleet vallitsevina venäläiset ainekset, niin nämä kaupungit tulevat ajanoloon ehdottomasti ukrainalaistumaan. Nelisenkymmentä vuotta sitten Riika oli saksalainen kaupunki, mutta koska kaupungit kasvavat maaseudun kustannuksella ja maaseutu on kansallisuuden säilyttäjä, niin Riika on nyt puhtaasti latvialainen kaupunki. Viitisenkymmentä vuotta sitten olivat kaikki Unkarin kaupungit luonteeltaan saksalaisia, mutta nyt ne ovat magyarisoituneet. Samoin käy Bielo-Venäjällä, jonka kaupungeissa ovat vielä vallitsevina ei-bielovenäläiset.

Päättyessäni loppulausuntoni ehdotan, että edustajakokous valitsisi valiokunnan, johon tulee ottaa alueiden edustajat, konkretisoimaan edelleen niitä teesiä käytännöllisiä ehdotuksia, jotka kiinnostavat kaikkia reunamaitamme. (Suosionosoituksia.)